

Ανάγκες και ιδιαιτερότητες Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) και καταλληλότητα προγραμμάτων Ε&ΤΑ στην Ελλάδα και στην Ευρώπη



Αποτελέσματα Ευρωπαϊκού Έργου MaPEeR SME 2009-2011

Ε. Αμανατίδου
Q-PLAN Βορείου Ελλάδος ΕΠΕ

Περιεχόμενα

- Κατανοώντας τις διαφορές:
 - Ομάδες ΜΜΕ
 - Οφέλη από τη συμμετοχή σε προγράμματα Ε&ΤΑ
 - Προβλήματα κατά τη συμμετοχή
 - Αιτίες για μη συμμετοχή
 - Εθνικά <-> Ευρωπαϊκά προγράμματα
 - Γενικά εμπόδια στη συμμετοχή σε δραστηριότητες Ε&Κ
- Καλές πρακτικές
- Συστάσεις για το μέλλον
- Συμπεράσματα

Κατανοώντας τις διαφορές - Ομάδες MME

- Έρευνα > 900 MME στις 27 χώρες μέλη της Ε.Ε. (+ Βοσνία-Ερζεγοβίνη)
- 5 Ομάδες MME βάσει των ικανοτήτων τους σε θέματα Έρευνας και Καινοτομίας (E&K):
 - Εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης σε E&K
 - Ετήσια έσοδα κ δαπάνες σε E&K
 - Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν από την εισαγωγή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων και διαδικασιών
- Επικέντρωση στα 2 άκρα για να αναδείξουμε τις διαφορές:
 - Ομάδα MME χαμηλών ικανοτήτων/δυνατοτήτων σε E&K
 - Ομάδα MME υψηλών ικανοτήτων/δυνατοτήτων σε E&K
- Η συμμετοχή τους σε προγράμματα E&K είναι ορισμένες φορές ενδεικτική των ικανοτήτων τους σε E&K ΟΧΙ όμως ΠΑΝΤΟΤΕ

Κατανοώντας τις διαφορές - Οφέλη

	MME χαμηλής ικανότητας Ε&Κ	MME υψηλής ικανότητας Ε&Κ
Πολύ μικρές επιχ.	Φήμης (3,45) Οικονομικά (3,34)	Απόκτησης γνώσης(3,8) Δικτύωσης(3,8)
Μικρές επιχ.	Οικονομικά(3,3) Απόκτησης γνώσης (3,12)	Απόκτησης γνώσης(3,75) Φήμης(3,65)
Μεσαίες επιχ.	Φήμης(3,65) Οικονομικά(3,38)	Οικονομικά(3,63)
Νέα Κράτη Μέλη (NKM)	Οικονομικά(3,38) Φήμης(3,2)	Απόκτησης γνώσης(3,7) Οικονομικά(3,64)
Νότια Ευρώπη (NE)	Δικτύωσης (3,4) Φήμης(3,4)	Απόκτησης γνώσης(3,7) Φήμης(3,6)
Βόρεια Ευρώπη (BE)	Απόκτησης γνώσης(3,57) Δικτύωσης(3,52)	Απόκτησης γνώσης(3,97) Δικτύωσης(3,7)
Δυτική Ευρώπη (ΔΕ)	Δικτύωσης(3,75) Απόκτησης γνώσης (3,7)	Φήμης(4,1) Δικτύωσης(3,82)

Κατανοώντας τις διαφορές - Προβλήματα

	Χαμ. Ε&Κ ΝΕ	Υψηλ. Ε&Κ ΝΕ	Χαμ. Ε&Κ ΝΚΜ	Υψηλ. Ε&Κ ΝΚΜ	Χαμ. Ε&Κ ΒΕ	Υψηλ. Ε&Κ ΒΕ
Προβλήματα σχετικά με τα προγράμματα						
Μικρή κατανόηση τεχνικών θεμάτων από τους υπεύθυνους	3,4	3,3				3,3
Περίπλοκες απαιτήσεις / διαδικασίες αναφοράς	3,4	3,9	4	3,6		
Περιορισμένη καθοδήγηση μετά το έργο	3,6	3,3				
Περιορισμένη καθοδήγηση κατά το έργο	3,8	3,8			3,3	3,3
Εξωτερικά προβλήματα						
Ανεπαρκή συμπληρωματικά μέτρα / υποστήριξης των προγραμμάτων	3,8	3,5				3,8
Μη διαθεσιμότητα πρόσθετων πηγών χρηματοδότησης	3,4	3,8	3,4	3,3		3,5
Δύσκολη οικονομική συγκυρία	3,2	3,3	3,4	3,3		3,3

Κατανοώντας τις διαφορές – Αιτίες μη συμμετοχής

	Χαμ. Ε&Κ ΝΕ	Υψηλ. Ε&Κ ΝΕ	Χαμ. Ε&Κ ΝΚΜ	Υψηλ. Ε&Κ ΝΚΜ	Χαμ. Ε&Κ ΒΕ	Υψηλ. Ε&Κ ΒΕ
Διοικητικής φύσεως:						
Γραφειοκρατικές διαδικασίες	3,4	3,6	3,5	3,8	3,3	3,3
Μεγάλη αναμονή μέχρι υπογραφή συμβολαίου		3,9				3,7
Μεγάλη αναμονή μέχρι την εκταμίευση		3,9	3,5	3,8		
Χρονοβόρα διαδικασίες αξιολόγησης προτάσεων		3,7				
Αδιαφανής αξιολόγηση		3,4		4		3,8
Περίπλοκες απαιτήσεις / διαδικασίες αναφοράς		3,6		3,4		4,3
Οικονομικής φύσεως:						
Χαμηλά ποσοστά χρηματοδότησης	3,5	4		3,8		
Αδυναμία για λήψη δανείων, εγγυήσεων, κλπ.	3,5	4,6		3,4		
Μη διαθεσιμότητα πρόσθετων πόρων	3,6	4		3,5		

Κατανοώντας τις διαφορές

- Εθνικά <-> Ευρωπαϊκά προγράμματα

- Τα Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταποκρίνονται καλύτερα όσον αφορά τα οφέλη κ προοπτικές διεθνοποίησης δραστηριοτήτων κ δικτύωσης όπως και ποσοστά χρηματοδότησης.
- ΜΜΕ ιδίως σε ΒΕ και ΔΕ είναι περισσότερο ικανοποιημένες από τα εθνικά προγράμματα όσον αφορά απλές κ γρήγορες διαδικασίες.
- Ακόμη και οι υψηλών ικανοτήτων σε Ε&Κ ΜΜΕ στη ΝΕ είναι περισσότερο ικανοποιημένες από τα Ευρωπαϊκά προγράμματα σε όλους σχεδόν τους τομείς.

Κατανοώντας τις διαφορές

– Γενικά εμπόδια

	MME χαμηλών ικανοτήτων Ε&Κ	MME υψηλών ικανοτήτων Ε&Κ
Κύρια εμπόδια	Οικονομικά : (3,8)	Οικονομικά : (4)
NKM	Οικονομικά : (3,86) Σχετικά με το πρόγραμμα: (3,5)	Οικονομικά : (4,16) Εξωτερικής φύσης: 3,43
NE	Οικονομικά : (3,96) Γνώσης: (3,6)	Οικονομικά(4,16) Εξωτερικής φύσης: (3,7)
BE	Οικονομικά : (3,93) Σχετικά με το πρόγραμμα : (3,56)	Οικονομικά : (3,56) Σχετικά με το πρόγραμμα : (3,3)
ΔΕ	Σχετικά με το πρόγραμμα : (3,56) Οικονομικά : (3,5)	Οικονομικά : (3,73) Σχετικά με το πρόγραμμα : (3,53)

Καλές πρακτικές

Κριτήρια:

- **Διοικητικής φύσεως:** απλές διοικητικές διαδικασίες κι απαιτήσεις, σύντομες διαδικασίες μέχρι την υπογραφή της σύμβασης κ την εκταμίευση της χρηματοδότησης,
- **Οικονομικής φύσεως:** υψηλά ποσοστά χρηματοδότησης, εύκολη πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης,
- **Ενημερωτικής κ συμβουλευτικής φύσεως:** παροχή συμβουλών και καθοδήγησης πριν, κατά κ μετά τη διάρκεια του έργου, δραστηριότητες προώθησης του προγράμματος.

Καλές πρακτικές, π.χ.....

Πρόγραμμα	Ομάδα προγραμμάτων
Avanza (I +D) programme (ES)	Sectoral
CDTI – PID (ES)	Open
Ideas (LT)	SME-targeted
Industry 2015 (IT)	Sectoral
Innocsekk+ (HU)	SME-targeted
KMU Innovativ (DE)	Sectoral
Support market oriented R&D act. (HU)	'Open'
Supporting business innovations (HU)	SME-targeted
Verbundforschung (BW) (DE)	'Open'
Vinnova Forska & Vax (SE)	SME-targeted
VMSP – APVV (SK)	SME-targeted
ZIM – Cooperation (DE)	SME-targeted
PRO-INNO (I +II)	Sectoral

Καλές πρακτικές, π.χ.....

Name of Programme	Cluster/type of programme
FFG – Basisprogramme (AT)	-
FFG Cooperation Bonus (AT)	-
Intelektas (LT)	'Open'
Baross Gabor (HU)	-
QREN co-promotion (PT)	Sectoral

- Κανένα πρόγραμμα δεν έχει όλα τα χαρακτηριστικά των καλών πρακτικών που εντοπίστηκαν
- Χαρακτηριστικά καλών πρακτικών ως προς MME υπάρχουν σε προγράμματα όλων των τύπων – όχι μόνο αυτών που εστιάζουν περισσότερο σε MME

Προτάσεις - συστάσεις για το μέλλον

Πέντε βασικές κατηγορίες συστάσεων:

- Σχετικά με το σχεδιασμό των προγραμμάτων,
- Σχετικά με τα διοικητικά κ τη χρηματοδότηση,
- Σχετικά με τα γενικότερα οικονομικά θέματα,
- Σχετικά με τη γνώση, καθοδήγηση κ δικτύωση,
- Σχετικά με τις νέες προσεγγίσεις για την Ε&Κ στις ΜΜΕ.

Συμπεράσματα

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ όταν συμμετέχουν σε προγράμματα Ε&Κ είναι πολύπλευρα και απαιτούν αντίστοιχα πολύπλευρες προσεγγίσεις στην επίλυσή τους που σχετίζονται:

- Με τα αυτά καθ' αυτά χαρακτηριστικά των προγραμμάτων,
 - Με ευρύτερα ζητήματα πέραν αυτών που ανακύπτουν λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών ενός προγράμματος (ευρύτερα χρηματοδοτικά θέματα, γνώση, δικτύωση, κλπ.)
 - Σχετικά με τις γενικότερες συνθήκες στο εθνικό σύστημα Ε&Κ: οικονομική συγκυρία, επίπεδο γνώσης κ ενημέρωσης περί καινοτομίας, μειωμένης ζήτησης για καινοτομία, έλλειψης ολοκληρωμένης προσέγγισης για την Ε&Κ, κλπ.
- Ο σχεδιασμός και η εισαγωγή Εξειδικευμένων Προγραμμάτων Ε&Κ για ΜΜΕ είναι μία λύση αλλά όχι η μόνη – κι άλλα προγράμματα μη στοχευμένα σε ΜΜΕ μπορούν και ήδη ευνοούν τη συμμετοχή τους με επιτυχία

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας !

Q-PLAN Βορείου Ελλάδος ΕΠΕ



www.mapeer-sme.eu

Κώστας Μπουγιουκλής, bougiouklis@qplan.gr
Ευθυμία Αμανατίδου, amana@otenet.gr